

Datum

2024-01-09

Vår referens

Olle Ingvarsson

Utredningssekreterare

olle.ingvarsson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remissversion - Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024-2030 ASN-2023-21923

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss avseende *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030* och beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Förslaget till nytt kulturstrategiskt program har tagits fram av kulturförvaltningen med anledning av att den tidigare kulturstrategin löpte ut 2021.

Syftet med programmet är att ge en riktning för stadens arbete med konst och kultur under perioden 2024–2030. Den ska bidra till att tydliggöra stadens ambitioner och underlätta samarbete, dialog och samsyn både mellan stadens nämnder och bolag och mellan aktörer inom offentlig, privat och ideell sektor.

Det kulturstrategiska programmet ämnar att utgöra en långsiktig kulturstrategisk riktning för hela Malmö stad, där nämnder och bolag, tillsammans, förstärker utvecklingen mot en hållbar stad.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende remiss *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030* enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kulturnämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga - Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024 - 2030

G-Tjänsteskrivelse Remissversion - Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024-2030 för Malmö stad 2024-2030

Förslag till yttrande - Remissversion - Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024-2030 för Malmö stad 2024-2030

Beslutsplanering

ASN beredning 2024-01-03

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2024-01-11

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-01-25

Beslutet skickas till

Kulturnämnden

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss avseende *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030* och beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Förslaget till nytt kulturstrategiskt program har tagits fram av kulturförvaltningen med anledning av att den tidigare kulturstrategin löpte ut 2021.

Det kulturstrategiska programmet ämnar att utgöra en långsiktig kulturstrategisk riktning för hela Malmö stad, där nämnder och bolag, tillsammans, förstärker utvecklingen mot en hållbar stad.

Sammanfattning av kulturstrategiskt program

Syftet med programmet är att ge en riktning för stadens arbete med konst och kultur under perioden 2024–2030. Den ska bidra till att tydliggöra stadens ambitioner och underlätta samarbete, dialog och samsyn både mellan stadens nämnder och bolag och mellan aktörer inom offentlig, privat och ideell sektor.

Programmet framhåller att konst och kultur spelar en viktig roll i att göra Malmö till en långsiktigt hållbar stad. Ett starkt konst- och kulturliv stimulerar den kreativa utvecklingen fördjupar demokratin och stärker stadens identitet och attraktivitet.

Programmet vilar på tre grundprinciper: kulturens självständighet, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i byggandet av Malmö.

I programmet beskrivs två områden med sex inriktningsförslag vardera, som syftar till att förverkliga de tre principerna:

Vi bygger en stad

1. Utveckla och stärka Malmös position som kulturell motor regionalt, nationellt och internationellt.
2. Verka för att staden gör plats för ny konst och kultur och förvaltar den som finns, skapar nya ytor och möjliggör för en hållbar stad som lever och låter under dygnets alla timmar.
3. Verka för en god tillgång till ateljéer, produktionslokaler, scener och spelplatser för Malmöbor och stadens kulturskapare.
4. Stärka arbetet med konst i det offentliga rummet och utgå från 1%-regeln när staden planeras.
5. Stärka stadens enskilda konstnärers och kulturskapares möjligheter att skapa, utveckla och fördjupa internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
6. Främja och utveckla ett levande och aktuellt kulturarv och en kulturmiljö, som bevaras,

tillgängliggörs och utvecklas.

Vi är en stad

1. Stärka den fria tanken det fria ordet och alla Malmöbornas rätt att uttrycka sig, ställa frågor, utmana, väcka debatt och utforska.
2. Värna den konstnärliga friheten, rätten till det egna skapandet och verka för konst och kultur som skapas på sina egna villkor.
3. Verka för Malmöbornas och Malmöns professionella kulturskapares möjlighet till ett livslångt lärande genom tillgång till kunskap och bildning i samverkan med såväl formella som övriga utbildningsinstitutioner.
4. Bidra till demokratiska arenor där Malmöbor kan delta i kulturlivet och det offentliga samtalet på lika villkor, fritt från rasism och diskriminering.
5. Verka för ett likvärdigt deltagande i Malmöns kulturliv och att utjämna de mentala och fysiska hinder som stoppar eller försvårar för människor att vara delaktiga och delta.
6. Garantera den kulturella allemansrätten för barn och unga och värna det rättighetsbaserade arbetet för att främja barns och ungas egna skapande och möten med konst och kultur.

Genomförande och uppföljning

Samtliga nämnder och bolag föreslås ha ett gemensamt ansvar för att realisera programmets intentioner utifrån sina respektive grunduppdrag genom att integrera strategins innehåll i planeringen av sin verksamhet.

Stadens nämnder och bolag föreslås samverka och samarbeta med externa aktörer såsom civilsamhället, akademien, det fria kulturlivet och andra offentliga aktörer.

Enligt programmet ska en gemensam stadsövergripande handlingsplan tas fram och revideras årligen. Handlingsplanen ska konkretisera vilka åtgärder som behöver vidtas för att realisera strategin. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska identifiera sitt bidrag utifrån det egna grunduppdraget och sina förutsättningar.

Nämnder och bolag föreslås ansvara för att följa upp sina respektive planerade insatser i delårsrapport och årsanalys.

Kulturnämnden önskar genom remissrundan få svar på följande frågor:

- Finns det några områden i programmet där er nämnd/bolag ser sig särskilt bidra idag och/eller kan förstärka sitt bidrag framåt?
- På vilket sätt önskar er nämnd/bolag samverka med kulturnämnden för att säkerställa ömsesidigt genomförande av det kulturstrategiska programmet?

Förvaltningens övervägande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser positivt på framtagandet av ett nytt kulturstrategiskt program för Malmö stad. Konst och kultur bidrar med viktiga värden till staden och Malmöborna. Ett rikt och tillgängligt konst- och kulturliv kan bidra till möten, delaktighet och sammanhållning vilket kan gynna samhället och människors hälsa.

Principen om kulturens demokratiska grund är av särskild betydelse för att ge alla Malmöbor möjlighet att ta del av och vara delaktiga i stadens kulturliv. Förvaltningen bedömer dock att programmets tyngdpunkt ligger på kulturens roll i den fysiska planeringen av staden, och att det sociala perspektivet med fördel kan lyftas ytterligare.

Fråga 1: Finns det några områden i programmet där er nämnd/bolag ser sig särskilt bidra idag och/eller kan förstärka sitt bidrag framåt?

Det kulturstrategiska programmet är allmänt hållet vilket försvårar direkta kopplingar till arbetsmarknads- och socialförvaltningens verksamhet. För att kunna översätta det kulturstrategiska programmets intentioner och principer i konkreta insatser ser förvaltningen därför ett behov av nära samverkan med kulturförvaltningen i framtagandet av en ny handlingsplan.

Med kulturförvaltningens stöd och kompetens finns en möjlighet att gemensamt utarbeta insatser som kan bidra till att tillgängliggöra kultur för fler målgrupper. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser en möjlighet att utforska hur kulturfrämjande aktiviteter och samverkan kan skapa mervärde och bidra till att uppnå kommunfullmäktigemålen.

Det arbete som arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedriver kopplat till kultur knyter an till följande områden i det kulturstrategiska programmet:

- *Att verka för ett likvärdigt deltagande i Malmös kulturliv och att utjämna de mentala och fysiska hinder som stoppar eller försvårar för människor att vara delaktiga och delta.*
- *Att garantera den kulturella allemansrätten för barn och unga och värna det rättighetsbaserade arbetet för att främja barns och ungas egna skapande och möten med konst och kultur.*

Förvaltningen bedömer att ovan nämnda programområden avseende likvärdigt deltagande och kulturell allemansrätt kan knyta an till flera av förvaltningens verksamheter. Det kan gälla verksamheter kopplat till förebyggande och tidigt stöd, föräldrastöd, etablering av nyanlända och i arbetet för att stärka dialog och tillit.

Genom det pågående ESF-projektet *Barns rätt till lek, vila och fritid* arbetar förvaltningen för att stärka föräldrars förmåga att tillsammans med sina barn ta del av stadens kulturutbud. Projektet riktar sig till målgrupper som står långt ifrån föreningslivet. Det handlar till exempel om flickor, barn och unga med funktionsnedsättningar, barn med sämre socioekonomiska förutsättningar och barn som riskerar att utveckla normbrytande beteende.

Fråga 2: På vilket sätt önskar er nämnd/bolag samverka med kulturnämnden för att säkerställa ömsesidigt genomförande av det kulturstrategiska programmet?

I programmet föreslås samtliga nämnder och bolag ha ett gemensamt ansvar för att realisera strategins intentioner utifrån sina respektive grunduppdrag genom att integrera strategins innehåll i planeringen av sin verksamhet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen framhåller att det är kulturförvaltningen som har grunduppdraget och den nödvändiga kompetensen att bäst tillgängliggöra konst och kultur för Malmöborna. Förslaget om ett gemensamt ansvar riskerar skapa en otydlighet kring på vilket sätt övriga förvaltningar förväntas bidra i genomförandet av programmet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett brett uppdrag kopplat till bland annat arbetsmarknadsfrågor, ekonomiskt bistånd, socialtjänst och socialt arbete, hemlöshet och våld i nära relation. De individer och familjer som förvaltningen möter befinner sig i olika skeden i livet, på olika platser och med skilda förutsättningar och behov av socialt eller ekonomiskt stöd.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar att det är otydligt om nämnden främst förväntas bidra i genomförandet med sin sakkompetens utifrån sitt uppdrag, eller snarare förväntas ansvara för själva genomförandet.

I detta sammanhang framstår det som otydligt mot vilka målgrupper och på basis av vad som arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett särskilt ansvar för att realisera det kulturstrategiska programmets intentioner.

Att rikta åtgärder till specifika målgrupper med utgångspunkt i deras sociala eller ekonomiska utsatthet, riskerar bidra till stigmatisering. Förvaltningen förespråkar därför generella åtgärder som syftar till att tillgängliggöra kultur för alla Malmöbor och sänka trösklarna för deltagande och delaktighet i konst- och kulturlivet.

Inom ramen för den fortsatta processen och i framtagandet av handlingsplan ser förvaltningen behov av ytterligare förtydligande kring ambitioner och förväntningar på respektive förvaltning.

Barnperspektivet

Arbetsmarknads och socialförvaltningen anser att konst och kultur kan bidra till förvaltningens uppdrag att skapa likvärdiga förutsättningar och uppväxtvillkor för alla Malmös barn och unga.

Förvaltningen ser därför positivt på att programmet lyfter vikten av att arbeta för att tillgängliggöra konst och kultur för alla barn och unga i Malmö inom ramen för arbetet med den kulturella allemansrätten. Det kan bidra till arbetet för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer för barn som lever i utsatta livssituationer i enlighet med kommunfullmäktigemålen.

För att möjliggöra likvärdig tillgång till och deltagande i konst- och kultur för stadens barn och unga är fortsatt samverkan med kulturförvaltningen, skolförvaltningarna och fritidsförvaltningen centralt.

Jämställdhetsperspektivet

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i enlighet med *Policy för mänskliga rättigheter* ge alla Malmöbor likvärdiga insatser och service oavsett kön, könsidentitet och sexuell läggning.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det kulturstrategiska programmet saknar ett tydligt jämställdhetsperspektiv och en beskrivning av hur kulturen kan bidra till ökad jämställdhet.

Förvaltningen ser därför ett behov av ytterligare förtydligande samt stöd och kompetens gällande hur genomförandet av programmet kan säkerställa ett jämställt deltagande och delaktighet i konst- och kulturlivet samt bidra till att stärka jämställdheten i samhället i bredare mening.

Ekonomiska konsekvenser

Givet att det kulturstrategiska programmet är allmänt hållet och att processen är i ett tidigt skede är det svårt för förvaltningen att bedöma eventuella ekonomiska konsekvenser av genomförandet.

De ekonomiska konsekvenserna för förvaltningen beror på hur en handlingsplan formuleras och på vilket ansvar och vilken roll förvaltningen kommer att ha i genomförandet av programmet.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef